

VÄSTERHEJDE

K R Ö N I K A N M A J 2 0 2 2

I detta nummer kommer du bland annat kunna läsa om: Max som gör egen el. Målflygplanet. Släng inte din historia. Upphittad styrelse. Gamla vykort. Skoldagar i Fridtorp. Vår egen bokhörna. Coronamaskerad. Byggboom. Operasångaren på Högklint. Julles raphönsjakt. Vem är Alma? m.m. Sist men inte minst. Tack vare våra ideella skribenter, fotografer och ad blir det ännu en krönika. Stort tack till våra annonsörer som bekostar tryckningen.

VÄSTERHEJDE KRÖNIKAN

Utges av Västerhejde
Hembygdsförening
sedan 1983

VÄSTERHEJDE
HEMBYGDSFÖRENING

VÄSTERHEJDE

K R Ö N I K A N

**DET ÄR VI SOM GÖR
DETTA NUMMER AV KRÖNIKAN**
Kom gärna med tips, text och bilder till oss.

**ORDFÖRANDE
OCH SKRIBENT**
Gunnel Fransson
0768 04 37 43
gunnel.w.fransson
@gmail.com

**ANSVARIG UTGIVARE
OCH SKRIBENT**
Gert Olsson
0766 34 77 10
gert.gov
@telia.com

AD OCH FOTOGRAF
Torsten Kvarnsmyr
0703 72 08 48
torsten
@kvarnsmyr.se

**SKRIBENT
OCH FOTOGRAF**
Dennis Pettersson
0731 81 46 27
dennis.pettersson
@helagotland.se

SKRIBENT
Mats-Ola Jespersion
0708 50 20 08
Mats-Ola.Jespersion
@foodmark.se

ANNONSERA I VÄSTERHEJDEKRÖNIKAN

Du som annonsör bidrar faktiskt till att denna sockentidning kommer till alla i Västerhejde. Utan era annonser kan vi inte trycka och dela ut denna krönika gratis.

Hel baksida: 1.800 kr
Helsida insida 1.600 kr

Halvsida: 800 kr
Kvartssida och mindre: 400 kr
Behöver du hjälp med annonsutformningen gör Torsten det mot ersättning.

NÄSTA NUMMER UTKOMMER I DECEMBER

15 oktober är stoppdatum för texter, manus och annonser.

Lämnas till torsten@kvarnsmyr.se
Ju tidigare du bokar din annons desto säkrare kan du vara att din annons kommer med i VästerhejdeKrönikan.
Tack för att du bidrar och välkommen med ditt manus och annons!

VILL DU LÄSA KRÖNIKAN DIGITALT

Du kan alltid läsa senaste numret digitalt på föreningens hemsida www.hembygd.se/vasterhejde.
Du kan också beställa gamla nummer av VästerhejdeKrönikan.

VÄSTERHEJDE HEMBYGDSFÖRENING

Är en religiöst och politiskt oberoende förening som tillsammans med övriga i socknen arbetar för att ta tillvara på dess möjligheter.
Föreningen bildades 31 oktober 1982.
Medlemskap är öppet för alla.
Vi hoppas att många fler vill bli medlem i vår förening.

ÅRSAVGIFTEN ÄR:

FAMILJ 125 KR. ENSKILD 100 KR
Medlemsavgiften betalas enklast med bifogad inbetalningskort till bankgiro 540-2631.
Skriv namn eller familj
Tack för att du gynnar vår förening!

VILL DU HA EPOSTINFO OM VAD SOM HÄNDER I VÄSTERHEJDE

Anmäl dig till Hembygdsföreningens maillista. Då får du förstahandsinformation i form av inbjudningar till de olika aktiviteterna t ex. Skicka ett mail till gert.gov@telia.com så ser vi till att du får epostinfo framöver.

KOLLA AKTUELLA EVENEMANG PÅ VÅR HEMSIDA:

www.hembygd.se/vasterhejde
Dessutom anslår vi aktuell information i vårt skyltskåp vid Vibblehallen.

Mäklare med lokalkänsla

Jessica Hallgren är en Västerhejdespecialist

Jessica har tio års erfarenhet av yrket som fastighetsmäklare. 2016 kom hon till Gotland och sedan 2017 ingår hon i Visbymäklarnas personalstyrka, där hon är mycket uppskattad av både kunder och kollegor. Hon är en lugn, men samtidigt engagerad person som fokuserar mycket på att lyssna.

– Visst kan mäklaryrket jobbet vara krävande, men jag gillar verkligen det här jobbet. Jag får träffa människor med olika bakgrund, i olika åldrar och hjälpa dem med något av det viktigaste som finns: deras boende. Alla har sina skäl till att de ska flytta och sälja eller köpa ett boende. Det gäller att kunna lyssna och sätta sig in i människors olika situationer, berättar hon.

Västerhejde – ett specialområde

Jessica har förmedlat hus och lägenheter över hela Gotland. Det är både små och stora, det är nyproducerade lägenheter och äldre fastigheter med patina. Det är en blandning som ger både variation och erfarenhet. Men tiittar man närmare på de olika områdena på ön är det ändå ett som sticker ut lite extra: Västerhejde socken. Under 2021 sålde Jessica hela sex lägenheter i Västerhejde. Det beror till viss del på sammanträffanden, men framför allt att en lyckad försäljning lett till fler uppdrag.

En nöjd kund ger energi

Jessicas bakgrund inom hotell och restaurang har bidragit till hennes övertygelse om hur viktigt det är med service och att behandla alla med respekt och alltid ha sin gäst eller kund i centrum. Ordet "hjälpa" är centralt för Jessica. Hon återkommer ofta till hur viktigt det är att vara tydlig och att få sina uppdragsgivare att känna sig trygga.

– När jag känner att min kund är nöjd och att vi haft en bra dialog så är det här jobbet precis så där bra som man vill, säger Jessica.

Fristående ger fördelar

Visbymäklarna är ett fristående mäklaröretag, utanför de stora mäklarkedjorna. Det anser att det ger dem stora fördelar – speciellt på Gotland, där det är relativt tätt mellan mäklaröretagen.

– Det är oerhört positivt att vi har fria tyglar och inte behöver vara låsta eller begränsade av en kedjas speciella villkor. När jag träffade Jörgen och Anders på Visbymäklarna kände jag ganska omgående att vi delade värderingar, hade en liknande syn på yrket och hur kvaliteten på mäklartjänsten ska fungera.

– Och efter ganska många år på Gotland börjar jag kunna geografin och förutsättningarna ganska bra, avslutar Jessica med ett smittande leende.

visbymäklarna

ÖSTERVÄG 15, 621 45 VISBY
TEL. 0498-20 88 90
WWW.VISBYMAKLARNA.SE

Släng inte bort din historia

Gunnel Fransson
Ordförande i Västerhejde hembygdsförening

Då

För 40 år sen, den 31 oktober 1982, bildades Västerhejde Hembygdsförening. Drivande var makarna Margit och Martin Lindström. Hembygdsföreningen ordnade bland annat studiecirkel, samlade in gamla dokument och intervjuade äldre västerhejdebor. Självt var jag upptagen av en son som nyss lärt sig gå.

Nu

Idag finns tre ur den ursprungliga styrelsen kvar i livet: Torgny Andersson, Meynard Johansson och Sylve Klint. Vi har all anledning att återkomma till dem.

Västerhejde sjuder av liv. För nyinflyttade och andra finns en guide med 50 platser värda att besöka. Västerhejdekrönikan delas ut till alla hushåll. Tillsammans med Stenkumla församling samlar hembygdsföreningen in berättelser om personer som finns begravda på Västerhejde kyrkogård.

Kuse änge är en grön lunga och samlingspunkt med många besökare. Med gemensamma krafter sköts ängens på det sätt som det gjordes förr. Här kan du lära dig slå med lite, åka hölass och bli guidad bland växterna

i det örtrika äng. På slätten den 23 juli kommer de 40 åren att firas lite extra.

Sedan

I radions P 1 hör jag om slutförvaring av kärnbränsleavfall och jag får ett helt nytt tidsperspektiv. Hur skall framtida generationer förstå hur vi levde och tänkte på 2000-talet? Jag har läst att brev har fått en ny renässans under pandemin men vart tar våra mail och sms vägen?

Min "mission" har blivit: Släng inte gamla och nya brev, dagböcker och dokument. Lämna in dem till Landsarkivet eller hör av dig till din hembygdsförening. Här finns en plats för framtida historieskrivning. Även Västerhejdes. Har du tänkt på hur många böcker som idag utgår från brev och dagböcker? Hjälp kommande generationer att förstå!

De som startade Västerhejde Hembygdsförening tog ett viktigt steg. Nu stegar vi vidare, men utan vår historia blir vi ingenting.

**SLÄNG INTE BORT DIN HISTORIA
- DEN PÅGÅR NU!**

Handla snabbt och smidigt hos oss!

- Lättillgänglig parkering, granne med Ica Wisborg
- Digital köapp, vänta vart du vill
- Hemleverans, beställ och få varorna samma kväll

Välkommen till oss!

Apoteksgruppen Visby Visborg

Stenkumlaväg 36. Tel: 0498 69 90 00. www.apoteksgruppen.se
Öppet: Måndag-fredag 09-19. Lördag 10-16. Söndag 11-16.

**apoteks
gruppen**

Notiser

ÅRSMÖTE 2022
VÄSTERHEJDE HEMBYGDSFÖRENING
HADDE ÅRSMÖTE DEN 27 MARS PÅ
SUDERBYS HERRGÅRD

FÖLJANDE STYRELSE VALDES:

ORDFÖRANDE:
Gunnel Fransson

SEKRETERARE:
Hélène Viotti

KASSÖR:
Gregor Tetens

ÖVRIGA LEDAMÖTER:
Karin Brindt
Leif Medhammar
Tommie Björebros
Mats-Ola Jespersson
Lars-Olof Nimmerfalk
Allan Martis

KONTAKT:
vhejdebf@gmail.com

VÄSTERHEJDE HEMBYGDSFÖRENING
FIRAR 40 ÅR I ÅR. FÖRENINGEN
BILDADES DEN 31 OKTOBER 1982

Med anledning av jubileet utsåg styrelsen fyra personer ur den ursprungliga interimsstyrelsen som hedersmedlemmar: Torgny Andersson, Sylve Klint och Meynad Johansson. Samma utmärkelse fick också Margit Gunnarsson som också var med vid begynnelsen och som fortfarande är aktiv.

Margit Gunnarsson och Sylve Klint.

CYKLISTEN FICK BETALA **SKADESTÅNDET.**

Svea hovrätt har fastställt Gotlands norra domsagas utslag att döma en person i Vesterhejde för ovarsam framfart på cykel till 20 dagsböter å. 1: 50.

Under cykelfärd på vägen Visby—Färösund hade denne, utan att ge tecken, ändrat köriktning med påföljd att han blev påkörd bakifrån av en kronans bil, körd av en värnpliktig. Bussen körde därvid i diket och skadades, varjämte även cyklisten och hans cykel skadades.

Ansvar- och skadeståndstalan mot bilföraren har ogillats och cyklisten har ålagts utge skadestånd med 917 kr.

Gotlands Allehanda Torsdag 20 juni 1940

ETT MANSLIK I SKOGEN.

Vid 2-tiden i går eftermiddag anmäldes till fjärdingsmannen i Västerhejde, att det låg ett manslik i Kronskogen, som sträcker sig mellan Visborgs slätt och Västerhejde.

Fjärdingsmannen begav sig omedelbart till den uppgivna platsen och påträffade mycket riktigt liket av en okänd mansperson liggande i en skogsdunge i den s. k. Kalvhagen. Bredvid den döda kroppen låg en revolver — av allt att döma det vapen, varmed den döde själv ändat sitt liv. Mellan benen på liket fanns en fickspegel. Den döde, som sannolikt legat en rätt lång tid i skogen, ty ansiktet var redan delvis sönderhackat av fåglar, var iförd mörka rätt snygga kläder och sportskjorta. Den levnadströtte synes ha varit en helt ung man, ungefär i 20-årsåldern.

Anmälan om det ruskiga fyndet gjordes till vederbörande landsfiskal, som i dag kommer att hålla förhör i saken.

Gotlands Allehanda måndag 14 maj 1923

HÄSTARNA RUSADE IN **BLAND MILITÄREN.**

Vid halv 10-tiden i morse inträffade på landsvägen invid järnvägsövergången i närheten av Vible i Västerhejde en skeningsolycka, som kunnat få vådliga följder.

39-årig lantbrukaren Ragnar Larsson från Krokstade i Tofta hade stannat med sin hästskjuts vid sidan av landsvägen för att ordna draglinorna, då de för vagnen spända tvenne hästarna av någon anledning blevo skrämde och

satte av i sken landsvägen norrut, varvid körsvennen släpade mellan hjulen under vagnen.

Hästarna kommo emellertid icke så långt, ty ett kompani infanterister med cyklar under kapten Nilsson-Wiesels befäl kom i samma ögonblick vägen fram. Kompaniet måste givetvis hastigt kasta sig åt sidan, men hästarna blevo hejdade i sin våldsamma framfart och kunde snart fasttagas.

Ett par cyklar hade emellertid fått några ordentliga skrapor. Vårre var det med körsvennen, som enligt vad det berättas oss, icke kunnat komma ifrån med livet om hästarna fortsatt sitt vilda lopp, ty han låg formligen fastklämd under vagnen, och när han framdrogs blödde han starkt från huvudet. Militären styrde genast om att ambulansen eftertelefonerades, men strax därefter kom en privatbil på väg till Visby, och med denna fick nu den skadade medfölja in till lasarettet. Därifrån meddelat på vår förfrågan, att Larsson ådragit sig sårskador i huvudet, men att det icke ar någon fara för livet, såvida icke komplikationer tillstöta.

Gotlands Allehanda 14 september 1932

OLYCKA VID KANINJAKT.

I går morse voro ett par yngre personer sysselsatta med jakt efter vildkanin i bergskrevorna i närheten av Högklint. Under klättringarna i berget bar det sig icke bättre, än att ett vådaskott gick av för den ene deltagaren i jakten, 22-årig arbetaren Sandholm, boende vid Vible i Västerhejde, vilken därvid fick ena handen sönderskjuten, så att ett par fingrar måst amputeras. Den skadade blev nämligen i tillkallad ambulans omedelbart utförd till lasarettet, där han också fått kvarstanna.

Gotlands Allehanda 10 december 1928

RÄVJAKT JULAFTON I VÄSTERHEJDE.

Någon person har julafton besökt silverrävsfarmen vid Nygårds och skjutit två av djuren, som följande dag anträffades döda, en i vardera av två burar. De ha skjutits med hagelskott. Någon nytta med dödandet hade ju gärningsmannen icke, alldenstund han icke tagit sig in i burarna efter djuren. Det är alltså fråga om rent okynne eller en elakhet, som man må hoppas blir belönad på sitt särskilda sätt.

Gotlands Allehanda 30 december 1936

Välkomna till 2022 års aktiviteter i Västerhejde Hembygdsförening

ÅRSMÖTE PÅ SUDERBYS HERRGÅRD
SÖNDAGEN 27 MARS. 12.00
Kontakt: Styrelsen

FAGNING I KUSE ÄNGE
LÖRDAG 23 APRIL 10.00. SOPPLUNCH UTE
Kontakt: Styrelsen

VÄSTERHEJDEKRÖNIKAN.
UTKOMMER I DECEMBER.
Ansvarig: Gert Olsson 0766 347710

GÖKOTTA.
SÖNDAG 29 MAJ KL 07.00 I KUSE ÄNGE.
Ta med egen frukost
Kontakt: Leif Medhammar 070 3316325

NATIONALDAGSFIRANDE PÅ VIBBLE GÅRD
MÅNDAG 6 JUNI KL 14.00.
Vi firar vår hembygd, vårt land och vår självständighet. Kaffeservering med Nationaldagsbakelse.
Kontakt: styrelsen

BLOMSTERVANDRING I KUSE ÄNGE.
LÖRDAG 11 JUNI KL 10.00
Med Gun Ingmansson Tema: Ätliga växter. Ta med eget fika. Kontakt: Gert Olsson 0766 347710

SÅNG I FÖRSOMMARTID I KUSE ÄNGE,
MÅNDAG 13 JUNI KL 19.00.
Konsert med kören Cantus. Körledare Linnea Tibell. Inställt vid regn.

FJÄRILSVANDRING MED OLA MALM.
SÖNDAG 19 JUNI KL 10.00
Samling i P18 anget/ Säcken. Ta med eget fika.
Kontakt: Gunnel Fransson 076 8043743

NATTUTFLYKT PÅ CYKEL
FÖR ATT SE OCH HÖRA NATTSKÄRROR.
SÖNDAG 26 JUNI KL 23.30.
Samling vid Ygne kraftverk. Ta med ficklampa.
Kontakt: Tomas och Gunilla Lund 070 7829642

LIESLÅTTER I KUSE ÄNGE
SÖNDAG DEN 17 JULI KL 16.
Välkommen att friska upp dina färdigheter i att slå med lie. Några liar finns att låna.
Kontakt: Leif Medhammar 070 3316325

BRYGGNING AV GOTLANDSDRICKE
TORSdag 14 JULI KL 09.00
hos Anders Mattsson, Hablingbo. Begränsat antal

platser. Anmälan till Karin Brindt. Senast den 7 juli, 076 9346626 / gokarbri@hotmail.com
Samäkning

SLÅTTER/HÖBÄRGNING I KUSE ÄNGE.
LÖRDAG 23 JULI KL 10.00
Vi firar samtidigt Västerhejde Hembygdsförenings 40-årsjubileum med mat och underhållning.
Kontakt: styrelsen.

ÄNGESGUDSTJÄNST I KUSE ÄNGE
SÖNDAG 24 JULI KL 10.30.
Ansvarig: Stenkumla församling.

SPONTANSPEL I KUSE ÄNGE.
SÖNDAGEN 7 AUGUSTI KL 13.00.
Kontakt: Anders Persson 076 4289323 och Göte Niklasson 070 9421165.

CYKLING LÄNGS MED
DEN GAMLA JÄRNVÄGSBANKEN
SÖNDAGEN DEN 18 SEPTEMBER KL 10.00.
Samling med cykel vid Västerhejde bygdegård.
Kontakt: Mats-Ola Jespersson 0708 502008

RÖJNING I KUSE ÄNGE
SEPTEMBER.
Tid och plats meddelas senare.
Kontakt: Leif Medhammar och Nisse Malmkvist.

SVAMPUTFLYKT
I SLUTET AV SEPTEMBER ELLER BÖRJAN
AV OKTOBER.
Tid och plats meddelas senare.
Kontakt: Ann-Bodil Berggren 070 4226882

UTSTÄLLNING AV KONSTNÄREN
MARTIN EDERS EFTERLÄMNAD VERK
OKTOBER.
Tid och plats meddelas senare. Kontakt: Karin Brindt 076 9346626

VÄSTERHEJDEKRÖNIKAN.
UTKOMMER I DECEMBER.
Ansvarig: Gert Olsson 0766 347710

TOMTEJAKT I KUSE ÄNGE.
FRÅN 20 DEC TILL TJUGONDAG KNUT!
Kontakt: Gunnel Fransson 076 8043743

KOLLA AKTUELL INFORMATION
PÅ HEMSIDAN:
hembygd.se/vasterhejde

Upphittade

TACK MARGIT OCH ÖSTEN!

I höstnumret av Krönikan efterlyste vi namnen på de personer som medverkade vid det sista sammanträdet med kommunfullmäktige i Västerhejde kommun. Året var 1951 och mötet hölls 27 december. Efter årsskiftet kom Västerhejde att ingå i Stenkumla kommun tillsammans med Träkumla, Vall, Hogrän, Eskelhem, Tofta och just Stenkumla.

I vårt arkiv rådde lite förvirring kring vem de sista beslutsfattarna var. Men nu vet vi! Tack vare Margit Gunnarsson och Östen Andersson. Östen hittade bland andra sin pappa Karl där. Margit kunde till och med visa upp sitt 70 år gamla tidningsurklipp med alla namnen!

DE FÖRTROENDEVALDA VAR:

1 Axel Virgin, 2 Karl Andersson (Östens pappa), 3 Johan Magnusson, 4 Fridolf Nilsson, 5 Karl Munthe, 6 Irma Söderholm, 7 Torsten Wiman, 8 Östen Wiman, 9 Carl Johansson, 10 Yngve Söderholm, 11 Fritz Ekelund, 12 Johannes Gardell, 13 Otto Rosenlund, 14 Karl-Gustav Lind, 15 Jakob Grauner och 16 Freddy Tingström. *Gert Olsson text.*

Vår egen Bokhörna

Efter vårt reportage kring den lilla resehandboken **"KUL TUR I VÄSTERHEJDE"** i förra numret av Krönikan kunde vi glädja oss åt att efterfrågan blev stor. Många ville upptäcka de 50 besöksmål vi listar i häftet. Det känner vi oss glada och tacksamma för.

Du som ännu inte skaffat boken kan göra det för bara 50 kr.

Hembygdsföreningen har ju också gett ut boken **"VÄSTERHEJDE - EN SOCKENBSKRIVNING"**, den kom 2016 och är en nytryckning av Gotlands äldsta sockenbok från 1944. Den är en riktig guldgruva för den sockenintresserade.

Boken har 160 sidor och även den säljer vi nu för 50 kronor. Ett rejält reapris! Båda böckerna finns att köpa hos undertecknad.

Gert Olsson

VÄLKOMMEN TILL OSS I BUTIKEN

ÖPPET 8-21 ALLA DAGAR

HENRIK & SUSANNA MED PERSONAL HÄLSAR ER VÄLKOMNA

ICA nära Vibble

När elpriserna skjuter i höjden är Max Gauffin i Västerhejde en av de som har sitt på det torra

Text och foto Dennis Pettersson.

I 30 år har han experimenterat med solceller och vindsnurror på stugtaket för att bli självförsörjande på el.

Den som promenerat i skogen mellan Stenstugu och Forsa nedanför MC-klubbens stuga har kanske noterat det lilla svartvita bulhuset som tillhör Max Gauffin och hans son. Det drar ju sina blickar till sig med både solceller på taket och den där vindsnurran som når upp till trädtopparna.

Hans släkt köpte detta torp med anor från 1700-talet redan på 1960-talet. För tolv år sedan köpte Max också det gula huset nära den så kallade Gladeken längs Stenkumlavägen. Där bor han nu tillsammans med hunden Viking, och sonen Zebastian huserar i bulhuset.

– JAG MÅR SÅ BRA AV LUGNET HÄR, säger 71-åriga Max.

Han har varit en mångsysslare i livet och bland annat jobbat som köksmästare. 1994 började han tillbringa mer och mer tid i torpet och det började bli dags att koppla in det på elnätet. Det var då det där experimenterandet startade.

El skulle in, men att leva och förbruka den skulle inte vara dyrt och avancerat. – Lös uppgiften och gör det enkelt, det har alltid varit mitt motto, säger Max, som kopplat in och gjort allt själv.

HAN BLEV LITE AV EN PIONJÄR, där i början av 90-talet var det inte jättemånga privatpersoner som fick husbehovet av el tillgodosett av solceller. Men målet var aldrig att bli storskalig i sin anläggning. Max förbrukar all el själv och säljer inte vidare något.

– Jag är inte så intresserad av det eftersom vi ska skatta för det vi säljer och betala moms och skatt på det vi köper i Sverige. Det lönsamma blir det jag förbrukar själv. Samtidigt ger anläggningen väldigt bra resultat. Två respektive fyra solceller på varje fastighet har han, plus vindsnurra på båda. – I det gula huset genererar cellerna 40 ampe-

re. De här små systemen ger så väldigt mycket ström så man blir aldrig utan, ibland slår det till och med ifrån. Det enda negativa är att batterierna slits.

Max lagrar runt 1 000 amperetimmar i batterier vid vardera stuga. Bara tv, kyl och frys går på nätström, och drar runt 1 500 kilowattimmar på ett år.

– ALL BELYSNING OCH ANNAT GÅR PÅ ETT 12-VOLTSYSTEM

kopplat till solcellerna och vindkraftverken, säger Max. Spis, ugn och varmvatten går på gasol.

FÖR MAX HAR DET OCKSÅ VARIT VIKTIGT ATT HÅLLA NERE SITT AVFALL.

Han komposterar det allra mesta för att knappt ha några sopor. Alla toalettbehov utförs också i torrdasset, som han valt att ha framför en vattenklosett.

HÖGA ELPRISER BEKOMMER HONOM INTE.

Nu skulle kanske bara ett jättetjockt snötäcke hindra att elen flödar in. – Solen är bättre än vinden. Men är det dålig laddning på solcellerna, så blåser det i regel alltid. Det är ytterst sällan varken snurran eller solcellerna ger energi, säger Max och blickar upp mot skyn.

Vykortens historia.

Urban Bokén text och bild.

1872 införde Postverket begreppet "Brefkort".

Det var ett kort som bestod av en adressida, där endast mottagare och adress fick skrivas och en blank sida där avsändaren kunde skriva sitt meddelande.

Portot var dock då detsamma som för vanliga brev (12 öre) och brevkorteten blev inte särskilt populära då.

1877 sänktes portot för brevkort till 6 öre och 1885 ner till 5 öre.

Bild 1

slutet av 1890-talet kom de första vykortet. Några år senare hade vykortsskickande satt rejäl fart, både i Sverige och utomlands. Folk skickade vykort till varandra allt oftare. 1901 sändes över 20 miljoner kort i Sverige och 1904 blev rekordår med nära 50 miljoner kort. Detta motsvarar tio kort per svensk och år.

DE VANLIGASTE MOTIVEN ÄR FRÅN: FRIDHEM, KNEIPBYN, HÖGKLINT OCH GETSVÄLTAN, FRIDHEMSVIKEN, VÄSTERHEJDE KYRKA OCH SKOLA.

Bild 7

När det gäller båtar och hamnar är det ganska klen beställt för Västerhejdes del. Det finns dock

ett kort på Fridhemsvikens brygga med ångbåten Aina skrivet 1905. Lägga märke till kvarnbyggnaden bortanför Fridhem.

Bild 8

En mindre lyckad angöring av Västerhejdes kust gjordes av Vineta från Åland som strandade vid Kneippbyn den 27:e januari 1929 efter en storm.

Bild 9

Järnvägsstationer hr det funnits flera stycken i Västerhejde. VVJ, (Visby-Västerhejde Järnväg), trafikerade sträckan Visby-Hallvards från 1912 fram till 1939. I socknen låg stationerna Kneippbyn, Axelsro, Nygårds (Högklint) och Hallvards. Tyvärr finns bara ett känt vykort från VVJ. Det är loket "Högklint" som drar två personvagnar in mot station Nygårds.

I NÄSTA NUMMER KOMMER MER OM HASSELBLADSKORTEN SOM BERÖR VÄSTERHEJDE. BL A EN BERÄTTELSE OM ETT KUNGLIGT BESÖK PÅ FRIDHEM.

Urban Bokén
urban.boken@gmail.com
Sommargotlänning vid Fridhemsviken sedan snart 50 år, övervintrar i Västerås. Samlar vykort från Gotland med fokus på Västerhejde.

MOT BAKGRUND AV

ATT DET I BÖRJAN AV 1900-TALET VARKEN FANNS TELEFON, MEJL, SMS, MMS, SKYPE, CHATTAR ETC VAR POSTVERKET DEN ENDA KANAL DÄR MÄNNISKOR KUNDE MEDDELA SIG MED VARANDRA PÅ DISTANS.

Dessutom var det attraktiva portot på vykort lockande. Jämfört med nutidens volym av telefonsamtal och elektroniska meddelanden känns tio kontakter per person och år ganska blygsamt.

Eftersom vykortet i början hade en adressida och en text/bild-sida blev det mycket liten plats att skriva på. Ofta skrev man på bilden för att kunna få plats med mer text.

Bild 2 och 3

Efter 1905 fick vykortet en bildsida och en delad adress- och textsida.

DE VANLIGASTE MOTIVEN VAR: STADSMILJÖER MED BYGGNADER, GATOR OCH TORG, KYRKOR, JÄRNVÄGSTATIONER HAMNAR OCH BÅTAR, TURISM MED BADSTRÄNDER, HOTELL OCH STUGOR. NATURBILDER

Fram till sekelskiftet var vykortet svartvita. I början av 1900-talet började man kolorera bilder och fick då en slags färgbilder.

Bild 4 och Bild 5

Under 40-talet kommer vykort i färg

baserade på färgfotografier. Då ofta med texten "Äkta färgfotografi". På 50-talet kom de s k A6-korten som var något större och med allt bättre bildkvalitet.

VYKORT FRÅN VÄSTERHEJDE.

Det äldsta vykortet med motiv från Västerhejde (som jag känner till) är skrivet den 9:e augusti 1899. Lägga märke till att redan då var Högklint en uppskattad plats - "Titta ej för länge på detta kort!", "Här är idag mer än härligt!"

Bild 6

Från de första åren av 1900-talet finns bara ett fåtal fotografiska vykort från Västerhejde.

1902 GAV FÖRLAGET "F.W.H. & Co" (FÖRLAG WIKTOR HASSELBLAD & Co I GÖTEBORG) UT EN SERIE VYKORT FRÅN HELA SVERIGE

som totalt innefattar över 1000 olika motiv. Av dessa är 30 kort från Gotland varav fem från Västerhejde: Högklint, Getsvältan, Rövar Liljas håla, Rauk (utefter stigen mellan Högklint och Rövar Liljas håla). Fridhem

Mer om dessa kommer i ett senare avsnitt.

ALLT EFTERSOM TURISMEN ÖKAR VÄXER VOLYMEN AV VYKORT MED MOTIV FRÅN VÄSTERHEJDE.

Minnen från skoldagar vid Fridtorp

Text Inga Berggren fd skolelev vid Fridtorp

Då man skall berätta om händelser så här långt efteråt kommer man snart underfund om att man tyvärr har glömt så mycket. Min betygsbok visar att jag började mitt första läsår den 20 augusti 1932. Skolan var belägen i Fridtorps barnhem vid Fridhem. Lärare under hela min skoltid var Harald Fardelin. Eftersom alla klasser läste i samma skolsal och för samma lärare, kunde intagning av elever ske endast vartannat år.

Skolan som främst var avsedd för barnhemmets barn tog emot barn också från närboende familjer under förutsättning att det var intagning året då dessa barn fyllde sju år. Året jag började läste klasserna 1, 3 och 5. Året därefter, då jag började i andra klass, läste klasserna 2, 4 och 6. Detta innebar att då en klass hade t ex läxförhör måste de andra klasserna ha

"tysta" ämnen som välskrivning, räkning o d. Disciplin måste således råda i skolsalen, inte viska eller på annat sätt störa. Bröt man mot detta så ställdes man i skamvrån.

SKOLDAGEN BÖRjade 08.20 MED ATT ORDNINGSMANNEN RINGDE IN.

Vi ställde upp på led i korridoren, där läraren hälsade god morgon och därefter

tågade vi in i salen. Då satt högsta klassens elever närmast fönstret, i mitten satt mellanklassen och närmast väggen i "tvåmansbänkar" satt småtingarna. Läraren läste Fader vår och vi sjöng Din klara sol. Därefter vidtog dagens skolarbete.

Ämnena första läsåret var kristendomskunskap, modersmålet tal- och läsövningar, välskrivning, räkning och

geometri, hembygdsundervisning, arbetsövningar, sång, gymnastik med lek och idrott samt slöjd. Var skola hade särskild gymnastiksal. Vilka landsbygds-skolor hade det på den tiden? Det var mycket armar uppåt, framåt och utåt sträck, armhävningar, stå på höger eller vänster fot och balansera, höger och vänster om mm. P H Lings rörelser var inte alltid så lätta. Gymnastikledare var läraren.

SYSLÖJDEN VAR ENDAST TILL FÖR FLICKORNA.

Slöjdlärarinna var Sigrd Ringvall, som annu lever och är över nittio år. Hon var slöjdläroinneutbildad. För henne fick vi sy gymnastikdräkt, linne och byxor i rosa tyg. Sista året sydde vi var egen examensklänning förutom dukar och andra småsaker. Sticka strumpor, vantar och jumper ingick också.

TRÄSLÖJDEN, POJKARNAS SPECIELLA ÄMNE, leddes av Karl Petter Ahrfeldt, också han utbildad slöjdlärare som efter pensioneringen efterträddes av sonen Erik, som tillsammans med hustrun Gerda ännu är bosatt ovan Buske fiskeläge. På

examensdagens utställning av slöjdalster kunde vi beundra varandras arbeten.

I FJÄRDE KLASS TILLKOM ÄMNA GEOGRAFI, TRÄDGÅRDSSKÖTSEL OCH TECKNING.

Det sistnämnda ämnet låg säkert läraren varmt om hjärtat, ty Harald Fardelin var en välkänd konstnär. Ett exempel på detta kan ses i stora salen i församlingshemmet, där han gjort en fondmålning.

UNDER TIMMARNÄ FÖR TRÄDGÅRDSSKÖTSEL SKÖTTES SKOLTRÄDGÅRDEN.

Den var belägen ungefär där Martin Ahlqvist nu har sin sommarstuga. Trädgården var uppdelad i olika sängar, en för var elev. Det var främst köksväxter som odlades men också blommor som kantväxter. Vi odlade tomater som vid den tidpunkten inte var så vanliga. Nu är det ju så att växter växer bäst på sommaren, alltså även på sommarlovet. Någon gång under lovet måste vi rensa ogräs i våra trädgårdsland, jag minns att jag vid något tillfälle hade svart att skilja på ärtblad och bönblad, sa jag rensade på fel ställe. För att kontrollera

att alla skötte sina åligganden fanns vid redskapsboden en tavla med penna, där man skulle skriva sitt namn efter fullgjort uppdrag.

PÄ RASTERNA HADE VI DEN LILLA SKOGSDUNGEN MITT EMOT FRIDTORP ATT LEKA I.

Vi lekte "Svarte man", sista paret ut, telle gömma, syltkrukan t ex. Fridtorps norra gavel hade vi som bollplank. På Nygårdsväten åkte vi skridsko. Vid den tiden fanns mycket vatten i väten. Där sågade Nygårds is till den isstack som låg där nu Karlmarks tomt är. Det var strängeligen förbjudet att leka uppe i isstacken.

SÄ HÄR LÄNGT EFTERÄT KAN MAN UNDRÄ HUR VÄR LÄRARE KUNDE HINNA MED ALLT.

Förutom lärargärningen var han som nämnts konstnär. Han var också scoutledare, verksam inom IOGT, ordförande i kommunalnämnden mm.

Texten har tidigare publicerats i Västerhejdekrönikan nr 1 1988.

Inga Berggren var Hembygdsföreningens ordförande 1985 - 1993.

Coronamaskerad?

DEL 1

Det här gänget skulle mycket väl kunna vara vårdpersonal med rejäla skydd mot elaka virusar. Men så är alls icke fallet.

Hembygdsföreningen hade för en tid sedan anledning att städa i dokument-

skåpet på Vibble gård. Bland gamla handlingar av diverse slag hittade vi bland annat två spännande fotografier. Det ena kan du se här, men svårigheten att identifiera personerna är uppenbar. Att det är ett gäng militärer som ställt upp sig för gruppfoto förstår man ju. Men vem är de, alla de maskerade pojkar? Det finns inget anteck-

nat på bilderna som kan avslöja i vilket sammanhang man ställt upp sig för porträttering.

OM DU BLÄDDRÄR FRAMÄT I KRÖNIKAN HITTAR DU ETT NÄSTAN LIKADANT FOTO.

Där är det betydligt lättare att se personerna bakom maskeringarna.

Målflygning över Västerhejde

Mats-Ola Jaspersson text.

När jag skriver det här så har Gotland förstärkt militär närvaro och stridsfordon 90 passerar på Toftavägen varje dygn. Det påminner mycket om hur stor aktivitet det var här i Västerhejde när jag var betydligt yngre i slutet av 60 talet.

Det som fascinerade mig mest då var det gula flygplanet som på relativt låg höjd som hade en "korv" i en lång lina efter sig. När det hade passerat över oss dröjde det inte länge förrän luftvärnet öppnade eld och det dundrade över nejden.

DEN SÅ KALLADE MÅLFYGNINGEN PÅ GOTLAND HADE EN GEMENSAM NÄMNARE

och det var makarna Birgit och Nils Thüring. Målflygningen var också anledningen till att paret kom till Gotland överhuvudtaget och året var 1940 då flygningarna utfördes i Fårösund.

KOPPLINGEN TILL VÄSTERHEJDE

förutom att de passerade över socknen väldigt ofta, är att de valde att bosätta sig här 1976. De slog sig ner i ett av husen vid Lillängen och flyttade in till Visby först på äldre dar åtta år senare. Nils hade bredvid flygningen musik som ett annat stort intresse och han var tenor i Västerhejde kyrkokör under ett flertal år och hans stämma kunde även höras i Ruinspelen. Makarna träffades för övrigt i en kör i Stockholm.

Nils och Birgit fick en son 1942 som heter Christian. Jag stämde träff med honom i hans hus i Visby och vi fick en intressant pratstund. Även Christian blev flygare så i det fallet föll inte äpplet långt ifrån trädet.

På bilden syns Birgit och Christian på den gula Skyraidern, världens största enmotoriga kraftpaket från Douglas med 18 cylindrar och 3000 hästkrafter. Ett attackflygplan som för den flygintrasserade kanske är mest känt från kriget i Korea och Vietnam.

Med detta enorma muller var det ju inte så konstigt att vi på marken reagera-

Birgit framför egna flygbolaget Avias taxiflygplan på 1970-talet. Foto via Svensk Flyghistorisk Förenings arkiv.

de, den vanliga marschhöjden vid målflygning var på endast 6-700 meter höjd. Sedan gjorde förstås färgen att det syntes väldigt bra och det var enligt Christian hela poängen med att detta och andra plan som användes för målflygning blev gulmålade. Innan Skyraidern dominerade luftrummet för målflygning användes SAAB B 17, även det en mycket kraftfull maskin som Birgit emellanåt fick stört-dyka mot trupp med som omväxling till luftvärnselden.

VID MÅLFYGNINGARNA FLÖG NILS ELLER BIRGIT OCH CHRISTIAN TOG HAND OM VAJERSPELET TILL "KORVEN"

eller träffindikatorn. Avståndet mellan flygplanet och målet var ca 1000 meter även om det från marken såg ut att vara betydligt närmare. På min fråga om farliga incidenter kan Christian mycket väl komma ihåg ett tillfälle då skott

briserade framför planet. Det föranledde givetvis ett nödvändigt anrop från Birgit ner till skjutledaren på marken att man behövde sikta lite bättre...

Sedan fanns det också tillfällen då själva vajern blev avskjuten men det var förstås inte lika allvarligt.

1977 KLEV BIRGIT UR SKYRAIDERN FÖR SISTA GÅNGEN

då bestämmelserna var sådana. Hon fortsatte emellertid att flyga annat än målflyg på dispens några år till. Birgit avled 1984 vid 72 års ålder och hon vilar nu på Norra kyrkogården i Visby. Maken Nils levde ytterligare åtta år.

FAKTARUTA

- Nils var son till Nelly Thüring, en av Sveriges första kvinnor som blev invalda i riksdagen.
- Ca 7000 flygtimmar för både Nils och Birgit.
- Utöver flyg var taxar Birgits stora intresse.
- Birgit var Sveriges första kvinnliga flygkapten.
- Makarna Thüring startade flygbolaget Avia som utöver målflygning även bedrev taxiflyg, sjuktransporter, besprutning av grödor från luften mm.

Väldigt mycket intressant är skrivet om deras liv i luften och bådars stora passion för flyget.

För den som vill läsa mer hänvisar jag till mina källor: Från Gutabygd 2006, Gotländska föregångskvinnor av Ingeborg Lingegård samt Kvällsstunden vecka 47 2021.

Här står Birgit Thüring på vingen tillsammans med sonen Christian. Foto via Svensk Flyghistorisk förenings arkiv.

Byggboom.

Gert Olsson text. Foto Torsten Kvarnsmyr

Det byggs på många ställen i Västerhejde och har så gjorts under många år.

Västerhejdekrönikan har fått ta del av nya byggplaner för det område som ligger alldeles bredvid det så kallade Pumphuset.

På platsen ligger också Svanhultstorpet som vi skrev om i höstnumret 2019.

Från Toftavägen svänger man in på Rakgatan, den som sedan fortsätter in på Visborgsområdet.

Just nu pågår arbetet med att utforma detaljplanen för den 2 hektar stora gamla odlingslotten. Planförslaget omfattar 51 lägenheter (lgh) av varierande typ och storlek. Man tänker sig 26 lgh i parhus, 14 lgh i radhus och 11 lgh i flerbostadshus. www.gotland.se/detaljplan.

Planens syfte är att göra det möjligt att bygga ett bostadsområde som har karaktären av en trädgårdsstad. Planen ska bidra till att öka variationen av bostäder i Vibble och stärka den bebyggda kopplingen mellan Visby och Vibble. Bostäderna placeras med hänsyn till

Toftavägen och vattenverket.

Om planen godkänns kommer det att innebära att Svanhultstorpet rivs. Det är i alltför dåligt skick för att bevaras.

Förslaget innehåller en så kallad illustrationsplan där man kan få en god bild av hur man tänkt sig bebyggelsen.

Planområdet nås via Rakgatan som ansluter till väg 140, dvs Toftavägen. Inga nya körbara förbindelser ska anläggas mot väg 140.

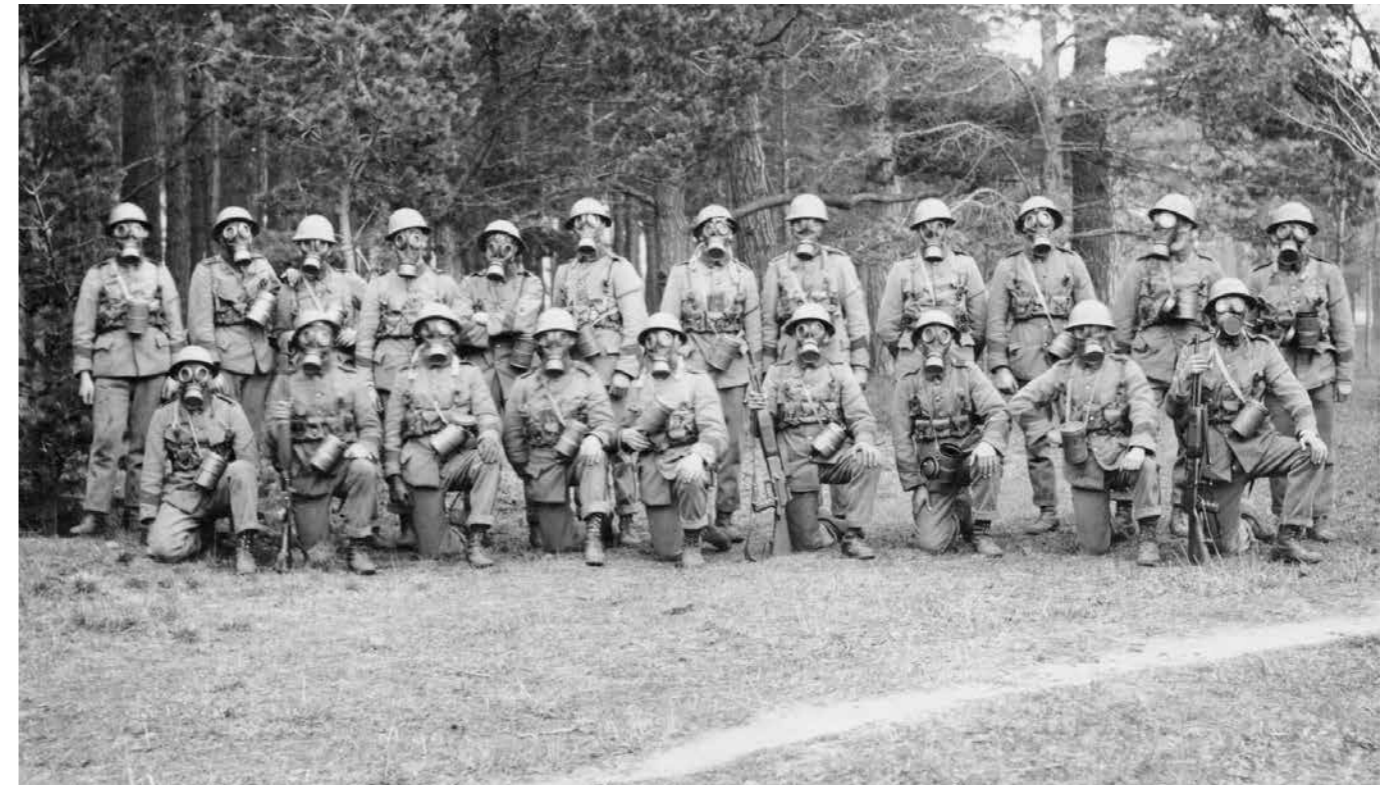
Planens genomförandetid är 5 år från den dag Region Gotlands beslut om antagande vinner laga kraft.

Om man blir nyfiken och vill veta mer om den tänkta bebyggelsen finns planförslaget på Region Gotlands hemsida: www.gotland.se/detaljplan.

Corona-maskerad?

DEL 2. ÄR DET NÅGON DU KÄNNER IGEN?

Så klart är vi nyfikna på vem som gömmer sig på andra sidan förklädnaderna. Hittar du pappa, brorsan eller kusinen i gänget? Hör av dig till redaktionen! (Gert Olsson)

Kanske sitter du på en förmögenhet?

Gamla Västerhejdekrönikor ligger ute till försäljning på ett antikvariat. Just det här exemplaret på har en prislapp på 80 kronor.

Västerhejdekrönikan började ges ut 1983 och har sedan dess kommit ut med

två nummer per år. Ett undantag finns, 1983 gavs det ut 5 tidningar och 2016 bara en. Den utgåva du just nu läser är alltså nummer 83 i ordningen. Skulle alla vara säljbara för samma pris skulle alla mina arkivexemplar vara värda i runda slängar 6400 kr! Men jag tror jag behåller dem. De kan ju vara en investering för framtiden. (Gert Olsson)

Västerhejdekrönikan årgång 14 nr 2 november 1996 av Eva Brindt & May Lansrot (Red.)

Häftad bok. Västerhejde hembygdsförening, 1996. 28 sidor. Gott skick. Klammerhäftad.

80 SEK

Säljare: Antikvariat Drotten Wisby AB (företag)

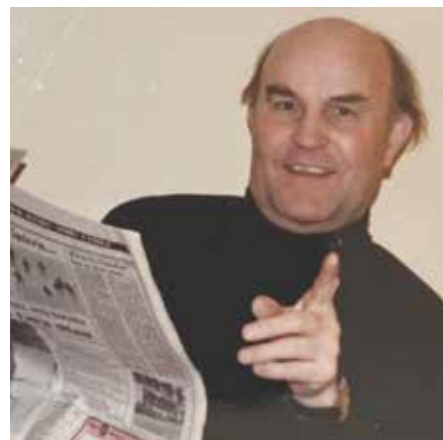
FORTSÄTTNING PÅ ARTIKELN OM
GRAVSTENAR PÅ VÄSTERHEJDE KYRKOGRÅRD

Operasångaren på Högklint

Text Sverker Sivall, gudson sommarboende i Ygne.
Elisabet Jonsson (f. Sivall), brorsdotter sommarboende på Högklint

*”Jag blev betagen från första stund och förstod
att det här skulle bli något mycket större än ett enstaka besök”.
Orden är Olle Sivalls från hans första vistelse
på Gotland mitt under brinnande världskrig.*

Det här är historien om en Västerhejdebo som kom över Östersjön och vars hjärta blev kvar på ön. Gravstenen ligger långs med södermuren, direkt till vänster när man kommer in genom grinden på Västerhejde kyrkogård. Av inskriptionen kan man utläsa att där vilar en operasångare, men egentligen avslöjar själva stenen mer om dess ägare än yrkestiteln i gravyr. Det är en oval natursten i röd granit, tagen från Gotlands kustlandskap.

Högklint 1971

Olle Sivall var en särpling, en egensinnig och godhjärtad tänkare med utpräglad förmåga att se det stora i det lilla. De vackraste tingen var martallarna på tomten, Högklints morgonbris i juli eller en röd sten i granit.

OLLE SIVALL FÖDS 1915 I KARLSKRONA

som yngst av fyra bröder. Hans sångröst uppmärksammas redan i barnkören och den lille pojken får ofta sjunga på

mammans kafferep. Man kostar även på lektioner hos en sånglärarinna, lustigt nog bördig från Gotland. Efter realexamen går Olle ett par år som konditorlärling, vilket inleder ett livslångt intresse för bak och matlagning. Smörstekta Gotlandsflundror med stuvad spenat eller småländska isterband blir senare signum.

MUSIKEN ÄR HANS VERKLIGA KALL och redan som 22-åring antas Olle 1938 vid Kungliga Musikkonservatoriet (Musikhögskolan) i Stockholm. De tidiga åren i Stockholm är knappa och Olle talar ofta om hur han bott i enkla källarutrymmen på Östermalm.

VID KONSERVATORIET UNDERVISAS HAN AV KRÄVANDE SÅNGPEDAGOGER FRÅN FÖRR-FÖRRA SEKLET, SOM OPERASÅNGARNA JULIA CLAUSSON OCH JOSEPH HISLOP.

Men så kommer andra världskriget emellan och Olle kallas in som fältartist i januari 1940. Tillsammans med andra artister reser han runt i folkparkerna och underhåller soldaterna med glada revyer.

På sommaren 1940 går resan till Visby och Olle faller pladask för öns skönhet. De två följande åren tjänstgör han som sångare i KA1:s fältkabaret i Stockholmsområdet och på Gotland. Kommande krigsår varvas sedvanlig militärtjänstgöring som kock med uppdraget som fältartist.

Efter krigsslutet återupptas studierna, vilka avslutas med examen 1947. Därefter engageras Olle Sivall vid Riksteatern i Stockholm med drygt ett års turnéliv.

Han debuterar dock som Alfred i operetten Läderlappen vid Stora Teatern i Göteborg.

ALLTSEDAN DET FÖRSTA GOTLANDSBESÖKET 1940 HAR OLLE NÄRT EN DRÖM OM ATT FÅ VISTAS PÅ ÖN.

Nu öppnar sig en möjlighet och när studiekamraten Birgit Nilsson i juni 1947 frågar vad Olle ska göra under sommaren så svarar han; ”Jag har fått engagemang vid Ruinspelen i Visby”, varpå Nilsson replikerar; ”Du är lycklig du som har något – jag har ingenting.” Ledigheten är dock högst temporär – för Nilsson väntar världen. För Olles del väntar, vid sidan av operalivet, nitton somrar med titelrollen som Petrus de Dacia i Friedrich Mehlers musikskådespel Ruinspelen i Visby.

Somrarna på Gotland blir till en livsstil, man övar, framträder och umgås. Tillresta sångare från Operan blandas med lokala sångare. Många i ensemblen deltar år efter år och vänskapsbanden blir starka. Olle Sivall deltar i några av sin tids mest uppmärksammade operauppsättningar, men det är rollen som Petrus de Dacia han sätter högst.

UNDER INLEDNINGEN AV FEMTIOALET TILLBRINGAR OLLE SOMMARVISTELSERNA SOM INNEBOENDE I VISBY,

men söker under decenniets andra hälft en plats där han kan bo mer permanent under Ruinspelen. Det ska vara mopedavstånd till Visby, så ett hus vid Ihrevikens strand refuseras efter en halv dags mopedtur.

EN PÅ HÖGKLINT BELÄGEN SJÖBOD FRÅN GNISVÄRD FALLER DOCK OLLE I SMAKEN OCH 1957 ÄR ”OLLEBO” PÅ RÖVAR LJILJAS VÄG ETT FAKTUM.

Nu påbörjas ett lågintensivt utvecklingsprojekt som kommer att pågå i decennier. Efter ett par år förvärfvas även granntomten och dess sportstuga byggs egenhändigt ut etappvis, efter egna ritningar. När ytterligare en grannfastighet blir till salu inkorporeras även den, med tågagns-sommarstuga och allt. Vagnen - GJ Co 5 byggd i Fole - skänks 1980 till Museijärnvägen Gotlandståget. Tomten som nu mäter hela en hektar värdas ömt och är än idag en av allt färre orörda naturtomter på Högklint. På den senare fastigheten står sedan 2002 ett äkta gotländskt bulhus, byggt i Anga.

1980 SÄLJER OLLE SIN VILLA I BROMMA OCH BLIR DÄRMEDE FAST BOENDE PÅ HÖGKLINT.

Ollebo blir en samlingsplats för musikhänvisningar och bjudningarna är frekventa.

UNDER ÅREN 1948–1953 ÄR OLLE SIVALL VERKSAM VID STORA TEATERN I GÖTEBORG.

Rollerna är många och visar på en stor allsidighet. Många vittnar om den intensiva närvaron på scenen och förmågan att karaktärisera. Även om komiska roller ligger hans personlighet nära så har han en stor fallenhet för att lyfta fram det komplexa i de gestalter han spelar. 1954 anställs Olle vid Kungliga Operan i Stockholm där han som ledande karaktärs- och buffatenor under tjugo år utför ett stort antal skiftande roller.

Som Petrus de Dacia i Ruinspelen i Visby 1952

I sin dödsruna över Olle Sivall skriver DN:s musikskribent Hans Wolf att: ”Olle Sivall var som klippt och skuren till den ensembleteater som utvecklades på Operan i Stockholm under guldåren på 1950-talet. Han imponerade inte i första hand genom skönklängen i sin tenor, utan genom karaktären i gestaltningen

och genom sitt omedelbara och medryckande engagemang. Han hamnade ofelbart i centrum av en föreställning, även när hans roll kanske inte var den centrala.”

Som Sandon vid uruppsättningen på Operan av Aniana 1959

HÖJDUNKTER UNDER OLLES OPERAKARRIÄR ÄR BLAND ANNAT ROLLEN SOM HÖGKOMIKERN SANDON VID URUPPSÄTTNINGEN 1959 AV KARL-BIRGER BLOMDAHL'S OPERA ANIARA

(baserad på Harry Martinsons epos) med en efterföljande turné i USA och Kanada. Operan får en särskild mening för Olle som cyklat runt en sommar i efterkrigstidens Europa och erfarit krigets följder. Han medverkar även i andra nya svenska verk som Sven-Erik Bäckes ”Tranfjädrarna” och Gunnar Buchts ”Tronkrävorna”.

En annan höjdpunkt är rollen som Sellem 1961 i Rucklarens väg (The Rake's Progress) som regisseras av Ingmar Bergman och röner ett sådant intresse att Igor Stravinskij, som komponerat musiken, bevisar en föreställning. Alla dessa verk genomsyras av det moderna; de är nyskrivna, belyser aktuella frågor eller är äldre verk i ny tappning.

OLLE LEVDE I NUET OCH SÅG FRAMÅT.

Det är därför talande att han avslutar rollen som Petrus de Dacia med orden att: ”Min ålder har vuxit ifrån Petrus”. Få operasångare har verkat vid operan under flera decennier och Olle sjunger under sin tid med i stort hela ensemblen samt giganter som Jussi Björling, Birgit Nilsson, Kjerstin Dellert, Erik Saedén och Gotlandsbördige Rolf Jupither.

EFTER SIN PENSIONERING FRÅN OPERAN VILL OLLE SKAPA NÅGOT EGET,

om än i mindre format. Med Astrid Lindgrens goda minne sätter han 1974 upp teatern ”Pippi Långstrumps liv och leverne” på Kneippbyn. Där spelar han

parallellt rollerna som Pippis pappa, polis Larsson och fru Alexandersson. Med i teatergruppen finns lokala skådespelare och nära vänner från Ruinspelen, till exempel Holger och Elsy Olsson i Fridhem.

OLLE SIVALL RUNDAR AV SIN MUSIKALISKA KARRIÄR SOM LOKAL MUSIKRECENTENT.

Inledningsvis på Gotlänningen följt av Gotlands Tidningar och Gotlands Allehanda. Recensionerna är engagerade och analytiska, men ibland av ett format mer anpassat för riksscenen.

Som Pippis pappa på Kneippbyn 1974

Även om Olles penna är vass så finns alltid en öppen nyfikenhet och genuin omtänksamhet. Ett illustrativt exempel är Roberto Rosselinis uppsättning av Jeanne d'Arc på Operan. Olle spelar domaren som dömer Jeanne, spelad av Ingrid Bergman, till döden. Efter premiären får Ingrid kritiska recensioner, men Olle sänder henne en blomma. När de senare träffas på stan utbrister Ingrid: ”Olle, du är den ende som var snäll mot mig.”

De sista åren lever Olle ett stilla liv på Högklint. Han lyssnar på musik, umgås med släkt och vänner samt njuter av naturen på sin skogstomt.

I MAJ 1999 GÅR OLLE SIVALL UR TIDEN.

Den lilla grusvägen mellan Kuse änge och Kusevägen bär sedan 2009 hans namn.

"Julle" på rapphönsjakt

Torbern "Julle" Fegraeus föddes 1853 på Kuse gård i Västerhejde.
Han utbildade sig till geolog i Uppsala och tog sin Bergsexamen där.

Han var en stor del av sitt yrkesverksamma liv

anställd som chefsgeolog hos oljebolaget Bröderna Nobel i Baku, Ryssland.

Under studietiden i Uppsala var han 1885 en av initiativtagarna till STF, Svenska Turistföreningen. Han beskrevs som "en gladlynt och framåt ung man med håg för resor". Man sade också om honom att han var en "varmhjärtat person, som spred glädje omkring sig", uppskattad i sina umgängeskretsar för humor och gemyt. Kanske var nedanstående historia en favoritberättelse han spred bland sina vänner?
Den återfanns i alla fall i hans efterlämnade anteckningar.

Berättelsen handlar om den mycket jaktintresserade "Julle", mer söndagsjägare än kunnig på området.

Vid ett tillfälle hade han förutom än bössa också fått låna en mycket fin rapphöns hund av löjtnanten och engelske konsuln Carl Falk (som för övrigt var morbror till Torbern Fegraeus).

Falk gav Julle tipset att åka ut till dåvarande Vibble kalkugn och där bara släppa hunden så skulle hunden sköta om resten och Julle skulle bara ha att följa efter och skjuta.

Vad som sedan hände var så typiskt för Julle, som tydligen inte var alltför klyftig.

Fegraeus återger resten på något försvenskat gutamål:

Torbern Fegraeus.

och vände sig um och glodde på mi. Ja' gick efter och ett tu tre flög en flock rapphyns upp. Ja' låt båda piporna gå mitt i högen men ingen ramlede. Han glodde på och så satt han av igen. Ja' gick efter och snart stod han igen. Det gick som förr gång. Ingen ramlede. Då vände han sig helt om och glodde på mi igen. Men så satte han iväg. Den här gången åt Nygårdshället till, u ja' eftar. Um en stund stannede han inne i en åkar. Ja' smög mi dit u när ja' var på lagom håll från han, rände han u stötte upp en ny skock rapphyns. Ja' to säkert sikte och fyrede av både piparna. Men det var som förgjort, ingen trillede nu heller.

Då kom han fram till mi, och kan du tänke di va den rackarhunden gjorde?

**HAN STÄLLDE SIG VID MINE STÖVLAR,
U SEN LYFTE HAN PÅ ENE BAKBENET,
U SÅ RÄNDE HAN IFRÅN MI IN TILL STAN.
EN SÅN FÅHUND!"**

Efter många år i utlandstjänst flyttade Fegraeus 1917 av hälsoskäl tillbaka till Sverige och till Visby där han avled 1923.

**HUNDEN KOM TILLBAKA
TILL SIN HUSSE EFTER EN TIMME
OCH STRAX DÄREFTER KOM JULLE.**

Hunden var slokordad för att inte tala om hur den tidigare så entusiastiske jägaren var. Fegraeus berättar:

**"JO, DET VAR JUST EN FIN HUND
DU SÄNDE MED MIG.**

När vi kom till Vibble kalkugn släppte jag han och han rände strax in i en åker och där blev han stående

Kuse änge

DET HÄR ÄR EN HYLLNING TILL KUSE ÄNGE,
SKRIVEN OCH NEDTECKNAT AV MARTIN ÄLVENGREN
INFÖR SPONTANSPELET I KUSE ÄNGE DEN 8 AUGUSTI 2021.
MARTIN ÄR DEN SOM BÄST GÖR MUSIK OCH TEXT RÄTTVISA
UNDER ACKOMPANJEMANG AV SITT HANDKLAYER.
VI SER FRAM EMOT KOMMANDE SPELTRÄFF 7 AUGUSTI 2022!

När Er nå har blitt bjaudnä pa speleträff ei Kuse vackre äng,
Da ska Däu inte sit u såil da naj ällar vare storbjudn gäst,
u int häldar ska man räkne mä att var haim till feir ällar fäm.
Pluck nå fram dei som Däu tat mei, så att vör kummar igang

Nå ska harporna rastes u magbälgar frästes, fiolar u gitarrar ska va mä,
har Däu någarn u spel pa så gar dei nuck bra bär dei ginum grindu här gar.
U skudd dei nå var att dei är för stäurt, far Däu lait upp ett större lid
för spel någen låt ska Däu ändå fa, när Däu har kumme heit.

U nå skall dä speles så mike vör kan till däss vi skall ga haim,
Dei här dei är mikä rolit dei för en raktu spelsugen själ
Dä gir en en kick, så att man nå allt ser fram emot näste träff
Hoppes nå pa att dei så förbleir en langar tradisjon
Ja, hoppes nå att dei så förbleir en langar tradisjon

Nytt utflyktsmål

Gert Olsson text och foto.

I Hembygdsföreningens lilla skrift "Kul tur" finns 50 besöksvärda utflyktsmål. Inte alltid så spektakulära men många med lite intim och trivsamt atmosfär. Platserna är skyltade och syftar till att besökarna ska kunna skaffa sig lite mer kunskap om närområdet. Vi har en ambition att utöka platserna och sätta upp fler skyltar, och här kommer ett nytt tips:

Inge Magnusson vid källan

KÄLLAN VID FÅGELSÅNGEN.

Platsen när du om du åker mot Västerhejde kyrka från Toftavägen. Passera skyltarna mot kyrkan och GMCK och åk vidare mot det så kallade Sionkorset. Mellan husen i det första villaområdet på höger sida finns en stig åt söder. Efter ett par hundra meter viker den av åt höger. Följ den och stanna vid den öppna platsen du strax kommer till. Källan hittar du i den lilla sluttningen rakt fram.

Det flödar gott om vattnet ur källan, åtminstone under vinterhalvåret. Det kommer med all säkerhet från Handskmyr på gränsen mot Träkumla.

Flödet rinner vidare, letar sig mot Sunderbys, flyter i golfbanans norra gräns innan det söker sig vidare i diken mot Nygårds. Det störtar sig slutligen ut i havet över vattenfallet vid Fridhem.

Ett hundratal meter nedströms från källan kan man hitta en gammal husgrund, resterna av ett förrådshus som hörde till ett bostadshus i närheten. Den byggnaden är borta i dag, men där bodde familjen Magnusson till slutet av 1920-talet. Man använde källans vatten till hushållet.

Området kallas Fågelsången, ett vackert namn på en lite speciell plats. Fågelsången heter också villaområdet i söder.

CAFÈ

KUBANEN

FRAN O LIT

EN AVSLAPPNAD OAS I VÄSTERHEJDE

Café Kubanen påbörjade sin verksamhet vid midsommaren 2021.

Det mysiga Cafèet är inrymt i ett totalrenoverat f.d garage på Lunds Allé Gärd - ett stenkast söderut längs Toftavägen sett från Västerhejde skola. Gården och cafèet har sedan dess utvecklats till ett populärt ställe att samlas med familj och vänner över en god fika eller varför inte en hel långlunch.

Ivan ÄR helt enkelt Café Kubanen personifierad,

det är han som ansvarar för köket, där han trollar fram fräscha luncher med inspiration från både det kubanska köket och det svenska. Ivans storsäljare och samtidigt flaggskeppet på menyn är "Cuban Sandwich", som är ett MÅSTE för förstagångsbesökaren. Även hans olika tortillapizzor med olika fyllning är efterfrågade. Till kaffet serveras goda bakverk som i princip helt och hållet bakas av den egna personalen. Café Kubanen har blivit speciellt känt för sina påhittiga och roliga cheesecakes.

Det finns ca 30 platser inomhus och ute på gräsmattan finns cirka 150 platser för kaffesugna gäster. Där kan man njuta av den fantastiska utsikten - ögonen vilar på de gamla ekarna och bakom dessa öppnar sig de vida sädesfälten. Fullständiga alkoholorättigheter finns, så det går självklart utmärkt att avnjuta en kall öl i sommarhettan.

Även privata fester och företagsevenemang ordnas på gården,

som inför sommaren 2022 även öppnat B&B-verksamhet på herrgårdens övre plan, där det finns fyra fantastiskt vackra dubbelrum inredda med boutiquekänsla. Rummen har direkt nedgång via spiraltrappa till terrassområdet, som är försedd med både uppvärmd pool och bastu som kan förbokas

Ivan, som flyttade till Sverige från Kuba för 17 år sedan, är tillsammans med sin man Sylve Söderstrand eldsjälarna bakom verksamheten på gården.

På sommaren har vi öppet alla dagar! För mera information besök oss gärna på
www.cafekubanen.se Instagram: [cafekubanen](https://www.instagram.com/cafekubanen) Facebook: [Cafè Kubanen](https://www.facebook.com/cafekubanen) Hitta hit: [Google maps](https://www.google.com/maps), [Cafè Kubanen](https://www.facebook.com/cafekubanen)

Vibble gård och Vibble kapell

Navet i Stenkumla församling.

Här är det många aktiviteter av olika slag för alla åldrar.

Bland annat firar vi mässa varje onsdag kl. 9.00 och någon form av gudstjänst nästan alla söndagar. Välkommen!

Lokalen i Vibble gård går att hyra.

För mer information besök gärna vår hemsida www.svenskakyrkan.se/stenkumla eller gilla oss på Facebook!

Det går också bra att kontakta expeditionen på telefon 0498-262055.

Svenska kyrkan
STENKUMLA FÖRSAMLING

Vill Du vara med och brygga gotlandsdricke?

Gunnel Fransson text och foto

Att "brygga dricke" till slättern har under många år varit en tradition i Västerhejde Hembygdsförening.

Dricku kan sen avsmakas i samband med slättern. Så blir det också i år och vi hälsar nya och gamla medlemmar välkomna att ta del i den ädla konsten!
För att få veta i förväg vad som väntar er kommer här en berättelse från 2021:

Det var ett kärt återseende när vi en tidig morgon stod i Anders Mattssons brygghus i Hablingbo. Anders hade köpt specialmalt från När som han hade lagt i "ainlag" innan vi kom. Humle kom från Anders egen gård och enris var nytagen från skogen. Enrislagen puttade. Anders berättade, pekade och visade.

VI PACKADE ENRIS I TVÄTTGRYTAN, "HÖSTE" MALTLAG, VÄNTADE, VRED PÅ TAPPKRANAR, HÖSTE IGEN, VÄNTADE...

Lyfte spann, tappade av - och ut kom till slut en vackert brun vätska med en säregen doft. I med socker, humle och en tumnagel jäst. På ho, kändes det som, men en "mästare" vet vad han gör!

Hela tiden berättade Anders om konsten att brygga denna "nationaldryck" och att det är en utmaning mitt i sommaren.

"ÄR DU GALEN"

kunde man få höra när man förr tog sig för med att brygga under den hetaste tiden. Dricku kunde

bli antingen sur eller "vrid 'si u bli seg som sirap". Men Anders har i sitt brygghus alla attiraljer för ett lyckat resultat. Och så vet han, av erfarenhet, vilka faror som lurar.

VARJE BRYGGNING GER SIN SPECIELLA "GOTLANDSDRICKE"

och om den är god eller inte är ofta ett kärt samtalsämne vid avsmakningen. Anders Mattsson förklarar: "Efter tre dagar kan dricku avsmakas och då kan det avgöras om den är på rätt väg. Det yppar sig i magen.

Efter en vecka kan man dricka mer, men då kan det yppa sig högre upp." Efter 14 dagar är den alldeles lagom och det råkar vara precis när Hembygdsföreningen håller slätter i Kuse änge!

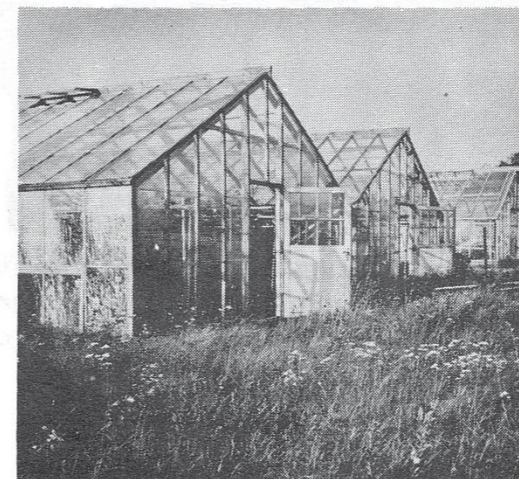
VILL DU VARA MED?

Först till kvarn gäller. Hör av dig senast den 7 juli till Karin Brindt på tel: 076 93 46 626. Anders väntar oss den 14 juli klockan 9.00.

Perssons trädgård

Gert Olsson text

Innan det byggdes bostäder på Tvinnaregatan fanns en handelsträdgård på platsen.

Den hette "Bertil Perssons trädgård" enligt en gammal tidningsannons. Den drevs av ägaren Bertil Persson tillsammans med Carl-Axel Berggren. Företaget etablerades 1947 och det första växthuset uppfördes 1950. Då odlades mest gurka och tomater och först 1963 började man med det man skulle bli mest kända för: snittrosor av hög kvalitet. Då var företaget nog mest bekant som "Gotlandsrosor".

NÄR MAN GICK DÄRIFRÅN MED EN BUKETT ELLER TVÅ VISSTE MAN ATT BLOMMORNA STOD SIG I VAS ÅTMINSTONE TIO DAGAR.

När verksamheten upphörde hade man en odlingsyta om 20 000 kvadratmeter. I utbudet ingick också ett mindre sortiment av krukväxter och utplanteringsblommor.

CIRKUS.

Mellan växthuset och villorna i öster var ett gräsbevuxet markområde som i dag är bebyggt. 1987 tyckte en kringresande cirkus att det var en lämplig plats att slå upp sitt tält på. Man genomförde

där en eller ett par föreställningar innan man drog vidare till annan plats på Gotland. Påpassligt nog var Tage Svensson, fotointresserad granne, framme med sin kamera och förevigade tillfället.

DETTA VAR DOCK INTE FÖRSTA GÅNGEN VIBBLE FICK CIRKUSBESÖK.

Några år tidigare hittade ett cirkusfölje (kanske var det samma som 1987?) det öppna området söder om nuvarande förskolan Torpet. Där slog man upp sitt tält och lär sina djur, hästar, kameler, elefanter etc, beta på den frodiga gräsvallen. Dit letade sig publiken om kvällarna för att låta sig imponeras av clowner, akrobater, domptörer mm. Och av alla djuren förstas.

Sommaren efter denna händelse kunde en av de närboende konstatera att hans grönsaker och annat han odlade i trädgården var osedvanligt frodiga. På frågan om hur detta kunde komma sig visste han svaret:

- Jo, när cirkusen förra sommaren hade gett sig iväg var jag ute och samlade in en del spillning som var kvar efter cirkusdjuren. Den lade jag i komposten. Det är säkert tack vare elefanterna jag har så fantastiskt kraftiga morötter i år!

UR EN SKRIFT FRÅN GALLERI BELIN

Ingemar Tingström

Född i Martille, Stenkumla 1922 och avliden i Visby 2010.

Ingemar Tingström var målare och tecknare. Hans bilder formades oftast inom det lilla formatet och konstnären fann sin motivvärld huvudsakligen på Gotland. Därifrån berättade han om platser i Visby, från stadens ytterområden, om gårdarna på den gotländska landsbygden och om Gotlands kustlandskap. Ingemar Tingström var begåvad med spontan, naivistisk, berättarkonst och finstämd kolorit i målningar och akvareller. Under de sista åren visade han en överglidning i sitt konstnärskap, mot alltmer ljuskänsliga, naturalistiska, motiv i sitt måleri.

INGEMAR TINGSTRÖMS KONSTNÄRSKAP ÄR RIKSBEKANT.

Han har haft separatutställningar i Stockholm, deltagit i ett stort antal samlingsutställningar, hos museer, gallerier och konstföreningar, i bl.a. Stockholm, Göteborg, Jönköping, Vänersborg, Trollhättan, Visby m.fl. platser.

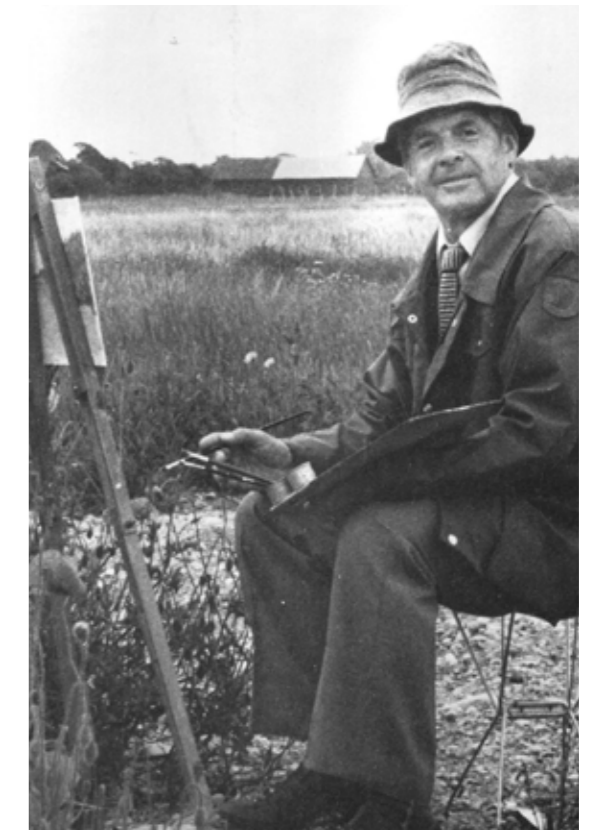
"FRÅN SMÅSKOLAN HAR JAG MINNET AV ETT LÄTT OBEHAG,

Konstnären berättar: då "ritböckerna" kom fram gällde att så noga som möjligt "rita av" päron, äpplen och andra enkla ting. Den som var mest noggrann var bäst. Ingen tvekan om det! Tack och lov bedrivs undervisningen på ett annat sätt idag. Jag tror jag började måla i 20-årsåldern. Efter avslutad skolgång började jag arbeta i en skeppshandel i Visby, där jag bl.a. lärde mig en hel del om segelmakeri.

Emellertid köpte jag en låda pastellkritor och började måla stora saker "Göteborgskoloristiskt" och "Kylbergskt". Att dessa papper brändes med fagningslöven om vårarna sörjer varken jag eller allmänheten över. Dessa våldsamheter har avlösts av mildare tongångar och också av tavlor av mindre format.

OM JAG SKULLE TALA OM VARFÖR JAG MÅLAR SKULLE JAG SÄGA ATT DET GER EN INTENSIV LYCKOKÄNSLA

när man en blekblå vårdag kan sitta ute på fälten under den ringande lärksången och på en liten bit duk eller papper ge just det man känner inför naturen. Mina ambitioner är förvisso inga andra än att försöka delge andra min glädje och tacksamhet."

Jag är Alma

Nu kommer den snart, Towans nya bok "Jag är Alma".
I slutet av augusti finns den i bokhandeln.

Jag är Alma, Alma, det är jag. Jag är Alma mitt i natten i Wisby stad. Jag är Alma i ljus majnatt. Alltför ljus. Jag är Alma på rymmen från Wisby Hospital. Måste vara försiktig. Och tassa tyst i därhusets tygskor. Så ingen sänder mig tillbaka dit. Fast jag saknar det redan. Tryggt där. Här ute i staden finns ingen trygghet. Adjöss trygghet och daglig kost!

Så tänker hon, Alma. Vet att hon måste bort från staden så fort som möjligt. Kanske man redan är ute och letar efter henne ..."

"JAG ÄR ALMA"

KNYTER AN TILL FJOLÅRETS ROMAN
"MÄNSKUGGA"

och handlar om Almas cirka sju hemliga år från den natt hon rymde från Hospitalen fram till hennes död i Maria Kyrka i Stockholm. Man har under tiden sökt henne överallt utan att finna minsta spår. I den här boken får du reda på vad som händer henne alla de år hon lyckas hålla sig gömd på Gotland.

DEN MESTA TIDEN
TILLBRINGAR HON I VÄSTERHEJDE,

undagömd och oftast inlåst i en hemlig stuga dold i en igenvuxen skog. I den primitiva stugan bor enslingen Frans, allmänt kallad Tok-Frans. Ingen i socknen känner egentligen Tok-Frans och ingen vet var han bor. Han tar då och då tillfälliga arbeten, oftast som dräng på Suderbys.

TOK-FRANS HITTAR EN DAG EN HJÄLPLÖS OCH SJUK ALMA UNDER EN GRAN I TÄTA SKOGEN nära hans hemliga stuga. Han räddar Alma från en säker död och läser in henne i sin stuga. Själv går han ofta omkring helt naken, stryker sig lystet kring en skräckslagen Alma, slår henne ibland men lämnar henne flinande ifred. Livet med Tok-Frans, som både hjälper och stjälpes henne, blir allt farligare ... Han kallar henne sin tjänarinna. Han vet att hon är efterlyst och visar henne tidningssurklippet under rubriken "Försvunnen".

Alma inser att hon måste lyda honom men lyckas ändå med olika knep få honom lugn och sömning: Hon sjunger och läser för honom timme efter timme ... och så fortsätter deras märkliga liv i skymundan. Gömda och glömda i

hemliga stugan i hemliga skogen. För Alma känns livet galnare än någonsin på Wisby Hospital. Nej, detta är inget liv. Tänker Alma. Då händer det som inte får hända. Katastrofen! Det mest förbjudna. Syndafallet!

OCH LIVET BLIR HELT ANNORLUNDA FÖR ALMA.

Hon träffar Johannes, Elias son. Elias, hennes älskade Elias och hemligt trolovade från sina år vid Fridtorp. Som hon sviker. Men innan dess gäller det att lära sig avstå: Att avstå ger inte alltid avstånd. Att avstå kan bli ett slags frihet. Friheten att avstå från det du måste avstå. Friheten att inse nödvändigheten. Närhet får finnas. Som mellan mor och son. Mellan Alma och Johannes Inget mer. Nej! Men ...

VÄLKOMMEN TILL BOKSLÄPP och signering i Bokhandeln 13 augusti och stor Boksläppsfest i Almedalsbiblioteket lördagen 24/9 kl 18!

Towan Obrador

Här är din kompletta bilskadeverkstad!

Plåt. Plast. Motor. Lack. Glas.

Med över över 30 år i branschen erbjuder vi försäkringsbolag, företag, verkstäder, privatkunder samt offentligsektorn, ett snabbt och rationellt arbete med hög auktoriserad kvalitet.

Nu ökar vi effektiviteten ytterligare med vår nya stora bilskadehall.

Boka skadebesiktning.

David Johansson.
Tel: 0498 26 48 74 eller 0735 08 24 34
E-post: david@vasterhejdebilskador.se
Toftavägen 176, 622 61 Visby
info@vasterhejdebilskador.se
www.vasterhejdebilskador.se

Miljövämlig lackverkstad

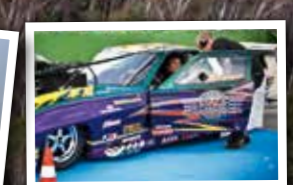
Avancerad plastverkstad

Bilglas och stenskottlagning

Vi lackar inte bara bilar

Bedriver internationell dragracing

VÄSTERHEJDE
Bilskador AB

Lyxa till det lite ibland

0498-277275
Wisby Ost, Wallers Plats 4
621 56 Visby

Välkommen till Suderbys Herrgård

8 km söder om Visby

Luftiga matsalar & härliga trädgårdar.
Måndag - fredag kan ni på för- och efter-
säsong äta Dagens Lunch här på Suderbys
eller för avhämtning.
Boka nästa släktträff, dop, födelsedag,
minnesstund eller konferens hos oss.

Enkla hotellrum med dusch/wc och till-
gång till gästpentry. Pay and play golfbana
Under juli månad har vi öppet för
lunch och middag vid havet
på Tofta Strandpensionat.
Välkomna att boka på 0498-29 60 30.

Suderbys Herrgård

Västerhejde Toftavägen 201, 621 99 VISBY. info@suderbysherrgard.com

Klucky tei eller otendag?

Varje dag fyller vi den lilla butiken på Södertorg med godsaker.
Vad sägs om nygräddade frukostbullar och kaffebröd till
morgonfikat? I disken hittar du allt från färdiga smörgåsar till
kondisbitar av högsta kvalitet. Och du, missa inte våra goda
bakelser och tårter. Du kan även sitta ner i vår servering
och prova vårt ekologiska och rättvisemärkta kaffe.
Varmt välkommen in till oss – vare sig det är
klucky tei eller otendag.

Konditorgesäll Joakim Ahrling

**Butiken i bageriet
i Hunnelund**

Vi har öppet tisdag – fredag 6 – 12,
lördagar 7³⁰ – 10.

Välkomna, Sarah & Jocke!

Bröd Boden

SÖDERTORG OCH HUNNELUND

Öppettider Södertorg Vardagar 06³⁰–17⁰⁰
lördagar 07³⁰–15⁰⁰. Telefon 21 07 33.

Lilla Bjers

krog och butik

Smaker och dofter direkt ur jorden

0498-65 24 40 www.lillabjers.se facebook instagram garden@lillabjers.se

LB Bygg bygger Ditt drömhus

Vi bygger från grunden till nyckelfärdigt hus.
Även renoveringar och tillbyggnader.
Och du kan känna dig lugn i hela processen.
Hör av dig till oss med dina önskemål och frågor.

LB BYGG AB. Vibble Svarvaregatan 8. 62259 Visby. www.lbbyggab.se

Västerhejde bygdegård

Massor av möjligheter

Lokalen rymmer 150 personer. Det finns ett fullt utrustat kök med porslin, projektor och teaterscen, nyrenoverade toaletter och dusch.

Hyr en utmärkt lokal, på lagom avstånd till Visby. Västerhejde bygdegård passar utmärkt för marknader, loppisar, mässor, utställningar och läger. Det finns gott om parkeringsmöjligheter.

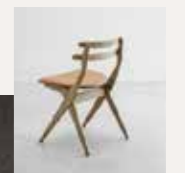
Varmt välkommen!

Boka på www.vasterhejde.nu eller ring 0498-26 42 14

INSPIRATION FÖR DEN GOTLÄNDSKA SOMMAREN

Elite Sängar, Dorbien Beds, Ekenssängar, Sits, Furninova, Bröderna Andersson, Guteform, Hillerstorp, Bruno Mathsson, Kristensen & Kristenseb, Secto Design, Ithreborn, Bruka, Artwood, Fiam mm.

FLEXHUSET

ÖPPETTIDER MÅNDAG-FREDAG 10-18 x LÖRDAGAR 10-15 x SÖNDAGAR 11-15
NORRA HANSEGATAN 18, VISBY x 0498-20 70 00 x FLEXHUSET.SE

home elon

Kneippbyns App

PLANERA OCH FÖRBESTÄLL

Med vår nya app blir det enklare att planera sitt besök. Du får möjligheten att förbeställa din mat och självklart kan du hitta riktigt fina erbjudanden. Följ qr-koden för mer information om appen, öppettider och årets säsongskort.

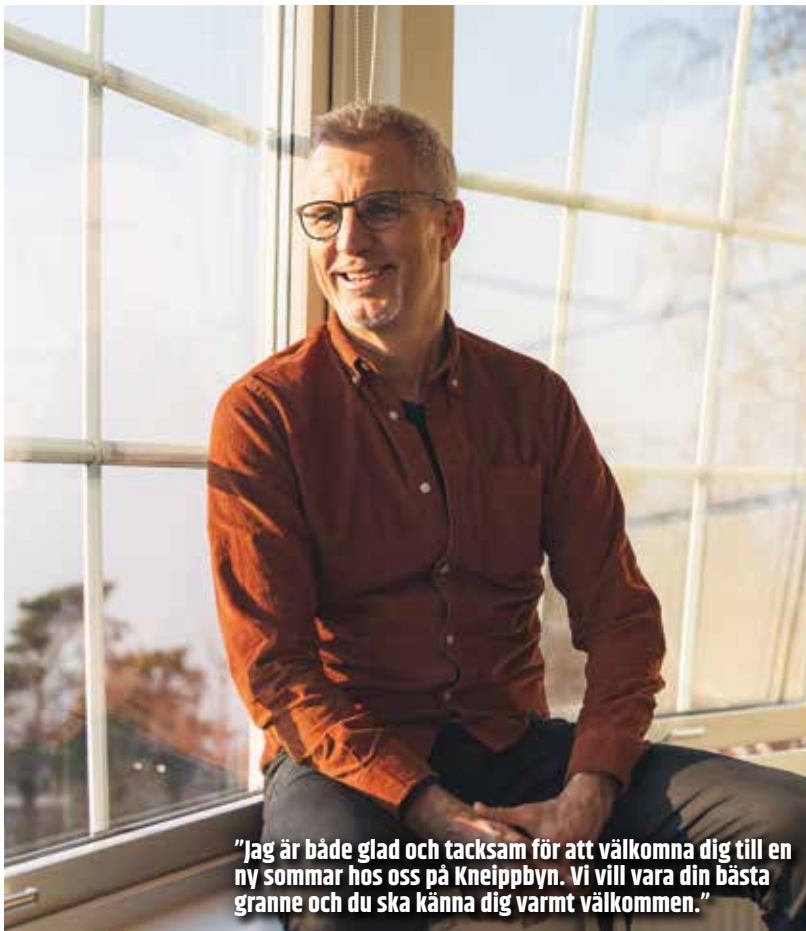
Ladda ner appen här

App Store

Google Play

"Jag är både glad och tacksam för att välkomna dig till en ny sommar hos oss på Kneippbyn. Vi vill vara din bästa granne och du ska känna dig varmt välkommen."

Det andas åter optimism på Kneippbyn Resort!

I SOMMAR VÄNTAR FLERA NYHETER FÖR ATT FÖRENKLA DITT BESÖK

Ett stålbad, en oerhörd prövning och rent fruktansvärd skulle, för många, vara en beskrivning av de senaste årens pandemi. Kneippbyn och turistbranschen har ställts för en sällan skådad prövning.

- Först vill jag betona att det inte är synd om oss men hade jag då vetat om alla beslut vi varit tvungna att fatta de senaste två åren hade man kanske inte orkat, säger Kneippbyns VD Bobbo Werkelin.

Att Kneippbyn sedan länge varit en av Sveriges största resorts med fokus på att skapa minnen för hela familjen har nog inte undgått någon. Men vad händer egentligen när verkligheten från en dag till en annan tar tvärstopp.

- Vi, precis som de flesta, trodde och hoppades nog på att det här skulle blåsa över relativt snabbt. När det inte blev så och vi fick dra i alla bromsar för att säkerställa att vi inte skulle hamna på obestånd var det oerhört tufft, berättar Bobbo.

Sommaren 2021 öppnades samhället för en stund och hemestern blev ett naturligt val för de flesta. En trend som blev både fantastisk och mycket utmanande för branschen.

- Att gå från ett vakuum och minimala personalresurser till ett jättetryck blev tufft för oss alla även om det såklart var helt fantastiskt att gästerna var tillbaka, konstaterar Bobbo och fortsätter:
- Personalen gjorde ett fantastiskt arbete och jag är väldigt tacksam för att vi tillsammans klarade att hantera det stora trycket.

En ny säsong är i antågande och det är såklart spännande att veta hur det är att år efter år ladda om?

- Att få jobba med människor som är här för att ha roligt och en fin semester är ett stort privilegium. Vi vill hela tiden utvecklas och investerar varje år i vår anläggning. Just nu gör vi allt vi kan för att vara förberedda och jag hoppas att det blir en fin sommar för oss alla, avslutar Bobbo Werkelin.

Nyheter 2022

1. VI PRESENTERAR GUSTO

Italiensk touch och en höjdare för familjen. Vår restaurang i anslutning till vattenland byter inriktning och i sommar erbjuder vi ett italienskt utbud med pasta, fräscha sallader och pizza. I år kan du dessutom förbeställa. Perfekt för en pizzakväll hemma på altanen.

2. SAMARBETE MED LÄNSTEATERN

Vi är glada över att ha inlett ett samarbete med läNSTEATERN och tar gemensamt ett helhetsgrepp kring både teater och dramaturgi i parken.

3. NYTT BERG- OCH DALBANA-OMRÅDE

Ett helt nytt område kring berg- och dalbanan skapas och vi ser med spänning fram emot premiärturen.

4. SÄSONGSKORT

Inom kort släpper vi säsongskorten för 2022. Samtliga attraktioner kommer att vara öppna under parkernas öppettid.

Kneippbyn
FAMILJESORT GOTLAND